



Motie Tijd voor defensie

Constateerende dat:

- Zeeland beschikt over een sterke maritieme maakindustrie zoals Damen, logistieke sector en kennisinfrastructuur die kan bijdragen aan defensiegerelateerde innovatie en productie;
- in Zeeland de Letter of Intent (LOI) is getekend tussen het Ministerie van Defensie, het Ministerie van Economische Zaken, Provincie Zeeland en regionale ontwikkelingsmaatschappij Impuls Zeeland¹²;
- hiermee een basis is gelegd voor samenwerking tussen Defensie, Zeeuwse bedrijven en kennisinstellingen.

Overwegende dat:

- met de ondertekening van de LOI een belangrijke eerste stap is gezet richting een Zeeuwse innovatiehub voor Defensie;
- de huidige samenwerking zich nog primair richt op het verbinden van partijen en het in beeld brengen van kansen;
- de volgende fase vraagt om versnelling, concretisering en opschaling van daadwerkelijke innovaties en toepassingen zoals;
 - slimmere en toekomstbestendige infrastructuur (bijvoorbeeld digitale verkeersstromen, onderhoud met sensoren en autonome inspecties van wegen en bruggen)³;
 - betere doorgangsroutes van en naar het havengebied (zoals multimodale verbindingen via weg, spoor en binnenvaart)⁴;
 - versterking van een stabiele en robuuste energievoorziening, bijvoorbeeld via waterstof, offshore wind en industriële energienetwerken in het Zeeuwse havengebied⁵;

¹ Ministerie van Defensie. (2025, 6 november). Defensie speurt in Nederlandse regio's naar innovatieve bedrijven. <https://www.defensie.nl/actueel/nieuws/2025/11/06/defensie-speurt-in-nederlandse-regios-naar-innovatieve-bedrijven>

² Provincie Zeeland. (2025). Samenwerking tussen Defensie en Zeeland om nationale veiligheid en innovatiekracht te vergroten. <https://www.zeeland.nl/actueel/samenwerking-tussen-defensie-en-zeeland-om-nationale-veiligheid-en-innovatiekracht-te>

³ Rijkswaterstaat. (z.d.). *Smart mobility en innovatie in de infrastructuur*. Geraadpleegd op 2 juni 2026, van <https://www.rijkswaterstaat.nl/zakelijk/innovatie/smart-mobility>

⁴ North Sea Port. (2026, 29 april). *North Sea Port en Port of Moerdijk bouwen samen aan multimodale corridor*. northseaport.com/nl/nieuws/north-sea-port-en-port-moerdijk-bouwen-samen-aan-multimodale-corridor

⁵ North Sea Port. (z.d.). *Energy – hydrogen, electrification and infrastructure*. Geraadpleegd op 2 juni 2026, van en.northseaport.com/content/detail/667/energy

- versterking van de industriële weerbaarheid in sectoren zoals chemie en industrie in Zeeland⁶⁷.
- bij de verdere ontwikkeling en implementatie van innovaties in de regio structurele betrokkenheid van de Veiligheidsregio van essentieel belang is, zodat veiligheidsaspecten en weerbaarheid vanaf de ontwerpfase integraal worden meegewogen en verankerd in de regionale ontwikkelagenda;
- Zeeland beschikt over sectoren (maritiem, chemie, logistiek, agrifood, ICT en maakindustrie) waar nog onbenutte innovatiekansen liggen voor dual-use⁸ toepassingen of het volledig benutten van hoogstaande Zeeuwse bedrijven zoals Damen.

Verzoekt het College van Gedeputeerde Staten:

- om vanuit de LOL-samenwerking te komen tot een versnellingsaanpak voor Zeeuwse defensie- en veiligheidsinnovatie;
- binnen deze samenwerking expliciet in te zetten op het actief genereren van nieuwe innovaties en dual-use toepassingen, ook buiten de traditionele maritieme maakindustrie, zoals in agrifood, logistiek, ICT, robotica en AI⁹
 - Zoals de droneontwikkeling bij de KAAP, host nation support bij Verbrugge of communicatie- en gegevensverwerkingsapparatuur.
- te verkennen hoe Zeeland kan fungeren als test- en experimenteerregio (living lab) voor Defensie-innovaties, waarin sneller kan worden getest, opgeschaald en toegepast;
- Provinciale Staten uiterlijk in het derde kwartaal van 2026 te informeren over voortgang, resultaten en vervolgstappen.

En gaan over tot de orde van de dag,

Jeffrey Oudeman

Hannie Kool-Blokland

CDA Zeeland

Marianne Reinders Stijnman

VVD Zeeland

⁶ VNCI. (z.d.). *Chemie en materialen voor defensie (openbare versie)*. [assets.vnci.nl/p/32768/none/files/Chemie en Materialen voor Defensie%20 O penbare versie.pdf](https://assets.vnci.nl/p/32768/none/files/Chemie%20en%20Materialen%20voor%20Defensie%20Openbare%20versie.pdf)

⁷ Ministerie van Defensie. (2026, 27 mei). *Nederland moet defensie-industrie binnenboord houden*. <https://www.defensie.nl/actueel/nieuws/2026/05/27/nederland-moet-defensie-industrie-binnenboord-houden>

⁸ *Een dual-use toepassing is een technologie, product of innovatie die zowel voor civiele doeleinden als voor militaire of defensietoepassingen kan worden gebruikt.*

⁹ Impuls Zeeland. (z.d.). *OPZuid*. [Impulszeeland.nl/opzuid](https://impulszeeland.nl/opzuid)